

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Synopses Omnes, Quæ in singulis Articulis tractatus hujusce de
Matrimonio habentur, hic colliguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

SYNOPSES OMNES.

Quæ in singulis Articulis tractatus hujusce de Matrimonio habentur, hic colliguntur.

QUÆSTIO I. Pag. 3.

De Sponsalibus univrsim.

ARTICULUS I. ibid.

De Promissione Constitutiva Sponsalium.

I. Quid sint Sponsalia? II. Quanam promissione constituantur? III. Si promissio sit indeliberata, non obligat; sicut nec votum; Nec potest obligare sub levi promissio Sponsalium. IV. Nec obligat promissio isthac non acceptata. V. Debet pariter signo sensibili manifestari. Sed quando taciturnitas sufficit in repromittente? VI. Sponsalia neque sunt Sacramentum, neque Sacramentale. VII. Ad valorem Sponsalium satis est intentio deliberata virtualis, non vero habitualis. VIII. Requiritur ad eorundem valorem voluntas se obligandi ex iustitia ad Matrimonium incedendum, sed non voluntas illud exequendi.

ARTIC. II. 8

De Promissione ficta Sponsalium.

I. Promissio ficta non sufficit ad valorem sponsalium. Ea tamen in foro externo parit obligationem, non quidem naturalem, sed civilem. II. Fictæ promittens ad quid tenetur in foro conscientie? III. Quid, si fictæ promittens Virginitatem defloravit sub spe matrimonii? Quod si quis consanguineam defloravit vere promittendo absolute matrimonium,

num teneatur dispensationem petere, & stare promissis? IV. Num possit pecunie damnum compensare hujusmodi deflorator, si sit notabiliter dignior? At quid, si ea fuerit corrupta, & non disparis conditionis? V. An possit fictæ promittens negare coram iudice promissum, quando non tenetur vi illius ad matrimonium. VI. Si quis notabiliter dignior fictæ matrimonium promittit Berre, sed cum juramento, num illam teneatur ducere ratione juramenti? VII. Quid, si tale juramentum non confirmet, sed solum comiteretur promissionem? VIII. Et quid, si tam promissio sit ficta, quam juramentum?

ARTIC. III. 17

De Promissione mere interna nubendi facta sive homini, sive Deo per Votum.

I. Promissio matrimonii facta homini, si sit mere interna, non obligat. II. In quo differat propositum a promissione mere interna? III. Votum nubendi solum per accidens potest esse obligatorium. IV. Quandonam obligat votum nubendi ad vitandum periculum incontinentie? V. Quid si quis voceat causa pietatis ducere Berre pauperem? Num in tali casu voceantur duo per modum plurium, an per modum unius? VI. Votum nubendi sine animo consummandi utrinque emissum, per se loquendo, est irritum. VII. Nequit utrinque emitti votum nubendi, præcise ad finem.

nem recipiendi gratiam propriam Sacramenti matrimonii sine animo consummandi.

ARTIC. IV. 15

De Verbis, & aliis signis, & modis, quibus sponsalia contrahuntur.

I. Quenam signa externa spectent ad valorem sponsalium? II. Quid si dubietur, an signa externa exprimant consensum in sponsalia, an in matrimonium? Absolutumne, an conditionatum? III. Quid si Titius uni ex pluribus sororibus indeterminate matrimonium promittat, & promissio ab omnibus acceptetur? IV. Quando nam taciturnitas sit sufficiens signum constitutum sponsalium? V. Sex modis sponsalia valide contrahuntur.

ARTIC. V. 18

Quinam possint sponsalia contrahere?

I. Jure Canonico ad valorem sponsalium requiritur saltem septennium. II. Ultima dies temporis requisiti ad sponsalia, ad Matrimonium, ad Testamentum sufficit, si sit incepta; ad Professionem vero debet esse completa. III. Sponsalia invalida ex defectu aetatis non ratiificantur sine noticia nullitatis. IV. Si malitia suppleat aetatem, probabiliter valida sunt sponsalia ante septennium. At quid pro foro externo? V. Num possint Parentes, aut Tutores contrahere sponsalia pro filiis, aut pupillis ante septennium? VI. Habens votum castitatis, si promisit foemina matrimonium sub conditione copulae, ad quid teneatur post copulam orientiam? VII. Num sint valida sponsalia inter notabiliter inaequales? VIII. Cur offerens pretium excessivum pro re, quam emit, non teneatur solvere nisi pretium justum; Nobilis

vero offerens prodige matrimonium plebejo teneatur stare promissis?

ARTIC. VI. 22

De Obligatione, quae confurgit ex Sponsalibus.

I. Sponsalia obligant ad abstinendum a Sacris Ordinibus, non tamen ab ingressu in Religionem. Qui tamen post illa Sacros Ordines suscepit, tenetur damnum reparare. II. Num possint sponsalia presse dicta contrahi cum mutua obligatione sub levi? III. Num votens, aut jurans possit sub levi se obligare in quacumque materia? IV. Juramentum de parando peccato levi num sit culpa gravis? V. Num promissio matrimonii gratuita ex sola fidelitate obliget sub gravi? VI. In quo differat obligatio ex justitia ab obligatione gravi ex fidelitate? VII. Num Sponsi, si fornicentur, aperire debeant in confessione, quod sponsalia contraxerint, quatenus injuriam alteri sponso irrogarint? VIII. An possit in contractu sponsalium apponi poena luenda a resiliante? IX. Sponsus jurans se soluturum poenam, si resiliat, num vi juramenti ad illam teneatur, si iuste resiliat? X. Num liceat in sponsalibus arrha apponantur? XI. Possint sponsalibus addi pactum habitandi in aliquo determinato loco?

ARTIC. VII. 29

De Sponsalium Effectibus.

I. Impedimentum publicae honestatis ex sponsalibus ortum quid ferat? II. Non ortum nunc post Tridentinum ex sponsalibus invalidis, neque ex incertis, neque ex conditionatis. III. Qualiter illud ex matrimonio rato oriatur? Et an, si matrimonium sit invalidum ex defectu consensus? IV. Si sponsalia mu-

tuuo dissensu dissolvantur, adhuc remanet hoc impedimentum. v. Matrimonium clandestinum probabilius habet vim Sponsalium post Tridentinum, & ideo parit hoc impedimentum. vi. Sponsis permittuntur tactus non impudici, & oscula, dummodo absit periculum consensus in delectationem veneream de copula futura. vii. Tactus non impudici, & oscula eodem modo sunt verita soluti, ac viduis. Solum permittuntur Sponsis citra periculum consensus in delectationem libidinosam, in signum mutui amoris. Coniugibus non vetatur sub gravi delectatio carnalis in absentia alterius conjugis citra periculum pollutionis.

QUÆSTIO II. 33

De Causis dissolventibus Sponsalia.

ARTICULUS I. 34

De Mutuo Consensu, & de Reclamatione dissolventibus Sponsalia.

i. Sponsalia Puberum mutuo consensu dissolvuntur, etiamsi sint jurata inuitu pietatis. ii. Impuberum Sponsalia dissolvuntur, si eorum alter, statim ac ad pubertatem pervenerit, reclamet: Et quidem pro foro externo intra triennium, & coram Iudice, aut testibus. iii. Probabilius impuberes reclamare possunt, cum ad pubertatem deveniunt, etiamsi Sponsalia juramento confirmarint. iv. Impubescentes tamen, qui juramento confirmarunt Sponsalia, censuris cogendi sunt ad matrimonium contrahendum. v. Quamvis Impuberes possint deinde reclamare, non per hoc sequitur, quod inanis fuerit contractus, & juramentum ante pubertatem.

ARTIC. II. 36

De Crimine dissolvente Sponsalia.

i. Etiam Sponsi, nedum Sponse fornicatio dat jus ad resiliendum a Sponsalibus. ii. Sponsus resiliere potest, etiamsi sponsa turpiter se tangi permiserit, aut si deprehendatur ante sponsalia fornicata fuisse. Quandonam sponsa similiter resiliere poterit? iii. Quid, si uterque post sponsalia fornicationem commiserit? iv. Si sponsus conscius fornicationis sponse ad illam accedit, amittit jus ad resiliendum. v. Nec solum pro foro externo, sed etiam pro interno.

ARTIC. III. 38

De Fuga, seu longa absentia Sponsorum, ac de Tempore Matrimonii elapso.

i. Potest Sponsa resiliere a Sponsalibus, si Sponsus discesserit, nec sit spes, quod brevi sit rediturus. ii. Jus civile obligans Sponsam ad expectandum per biennium, si Sponsus sit intra Provinciam, & per triennium, si sit extra illam, non obligat Christianifideles. Et quartum? iii. Bisariam potest in Sponsalibus prefigi terminus ad matrimonium contrahendum. Si ita prefigatur, ut post elapsum terminum cesset obligatio, coelapso, poterunt statim Sponsalia dissolvi; secus vero si obligatio non cesset, dummodo mora non sit diuturna. iv. Ut tamen possint Sponsalia dissolvi ratione mora, debet moneri qui est in tali mora, ut infra prefixum tempus matrimonium contrahat sub interminatione rescindendi Sponsalia.

ARTIC. IV. 39

De Susceptione Ordinis Sacri, ac de Voto Castitatis, aut Religionis.

I. Sponsalia dissolvuntur per Professionem Religiosam, ac per Vota simplicia in Religione approbata, puta in Societate Jesu. II. Inviola parte, possunt Sponsi Religionem ingredi, & quidem etiam post matrimonium ratum; si tamen id fiat bona fide. III. Votum etiam castitatis dirimit Sponsalia subsequencia. Et susceptio Ordinis Sacri dirimit etiam Sponsalia precedentia. IV. Probabilius dissolvi possunt Sponsalia, statim ac quis Novitiatum ingreditur. V. Qui juramento confirmavit Sponsalia, poterit Religionem ingredi, non celebrato prius matrimonio. VI. Nequit tamen Religionem ingredi, qui post Sponsalia obtinuit a Sponsa copulam sub spe matrimonii. VII. Votum proficendi in Religione dirimit Sponsalia etiam precedentia. At votum ingrediendi Religionem, vel suscipiendi Ordines Sacros, vel votum castitatis solum Sponsalia subsequencia dirimit. VIII. Quod si vota isthac emittantur post Sponsalia, alter remanet liber; sed votens probabilius remanet ligatus a Sponsalibus.

ARTIC. V. 42

Quomodo matrimonium, vel Sponsalia subsequencia dirimant priora?

I. Sponsalia posteriora, cum sint irrita, non pariunt impedimentum publica honestatis; Sed dant alteri Sponso jus ad restituendum. II. Qui post Sponsalia cum Berta contrahit matrimonium cum Terefia, hac mortua, probabilius tenetur illam ducere. III. Qui post priora Sponsalia cum Berta contraxit posteriora

Pars VII.

cum Terefia, a qua ignava priorum Sponsalium obtinuit etiam copulam, videtur teneri ducere Bertam, & damnum Terefia alia via compensare. IV. Sed probabilius tenetur ducere Terefiam, qua damnum passa est, & sui corporis usum tradidit.

ARTIC. VI. 44

De Morbo, aut simili vitio dissolvente Sponsalia.

I. Causa sufficiens ad Sponsalia etiam jurata dissolvenda est notabilis morbus, aut deformitas, vel quid simile superveniens, aut si de novo deprehendatur. II. Quid si uterque Sponsus in paupertatem incidat? III. Dissolvi possunt Sponsalia etiam jurata, si quid de novo accidat, quod si ab initio existeret, Sponsalia impediret. IV. Hinc qui spe futuri matrimonii copulam extorqueat a Berta, non tenetur illam ducere, superveniente notabili mutatione.

ARTIC. VII. 45

De Affinitate, seu Impedimento Juris superveniente; Ac de Voce publica, seu fama de Impedimento.

I. Sponsalia dissolvuntur per quodcumque impedimentum dirimens, quod superveniat. II. Qui culpa sua fuit causa talis impedimenti, puta affinitatis, tenetur ad matrimonium, si alter innocens obtineat dispensationem. III. Immo qui fuit causa impedimenti tenetur ipse dispensationem petere; praesertim si advertit, quod culpa sua impedimentum contrahatur. IV. Fama certa de impedimento dirimente satis est ad Sponsalia dissolvenda, etiam jurata; non secus ac testimonium unius fide digni: Quod tamen non sufficit ad dissolvendum matrimonium. V. Prater famam

B b re.

requiritur Persona gravis, non qua deponat impedimentum, sed qua denunciet famam. VI. Solus rumor (qui habetur per hoc, quod minor pars viciniæ impedimentum acclamet) non satis est ad dissolvenda Sponsalia.

ARTIC. VIII. 47

Quanam ignorantia, & dolus dissolvant Sponsalia; Et quanam metus?

I. *Causa, qua sufficiunt ad dissolvenda Sponsalia; si superveniant, satis sunt ad ea dissolvenda, si praeceperint, & invincibiliter fuerint ignorata.* II. *Aliiter discurrendum de dolo dante causam contractui, ac de incidente in contractum. Aliiter etiam si ab altero ex contrahentibus adhibeatur, ac si a tertia persona.* III. *Sponsalium contractus per dolum celebratus probabiliter non est irritus, sed solum irritandus ad arbitrium decepti; ut proinde pariat impedimentum publicae honestatis.* IV. *Idem Votum ex errore emissum est irritum, quia est promissio gratuita; at sponsalia ferunt promissionem onerosam; & ideo non sunt irrita, sed irritanda, si per dolum celebrentur.* V. *Qui per dolum contraxit eo animo, ut licet dolum cognovisset, adhuc ea sponsalia contraxisset, nequit resilire.* VI. *Num contrahentes sponsalia teneantur occulta vitia aperire, quibus deprehensis, Sponsalia non celebrarentur?* VII. *Defectus, qui notabiliter nocent vitae sociali conjugum, aperiendi sunt a sponsis; alii vero non sunt aperiendi, nisi de iis interrogentur contrahentes sponsalia. Nec licitum est positive dicto, vel facto simulare oppositum.* VIII. *Metus levis non irritat sponsalia; sicut nec metus gravis iuste incussus; nec metus iniuste incussus, sed non ad extorquenda sponsalia.* IX. *Probabiliter sunt solum irritanda ad arbitrium metum passi, non vero irrita*

sponsalia celebrata per metum iniuste incussum ad ea extorquenda. X. *Hinc, si sint iurata, datur obligatio contrahendi matrimonium ratione iuramenti; nisi obtineatur dispensatio.*

ARTIC. IX. 51

Quanam probatio, & Judicis auctoritas requiratur ad dissolvenda Sponsalia.

I. *Pro foro interno sufficit solida probabilitas, quod detur causa sufficiens ad Sponsalia dissolvenda.* II. *At pro foro externo requiritur, vel unus testis fide dignus iuratus, vel fama de impedimento dirimente, ut ratione talis impedimenti sponsalia dissolvantur. Si vero causa, qua allegatur ad resiliendum, non sit impedimentum dirimens, sed, verbi gratia, fornicatio Sponse, requiruntur duo testes.* III. *Ad servanda Sponsalia cogere potest Judex Ecclesiasticus; Necnon etiam Judex Secularis: dummodo ex iuribus nuptiarum gravia scandala non oriantur.* IV. *Solus Pontifex potest ex gravi causa in Sponsalibus dispensare.*

QUÆSTIO III. 53

De Matrimonio secundum se, ejusque Institutione, Indissolubilitate, & Unitate.

ARTICULUS I.

Quid sit Matrimonium, in quantum contractus, & in quantum est Sacramentum?

I. *Matrimonium, in quantum est contractus, est causa efficiens matrimonii sumpti pro vinculo indissolubili, seu pro mutuo jure conjugum.* II. *Matrimonium formaliter sumptum non est mutus consensus conjugum, sed est vinculum, quod*

ARTIC. II. 62

De Institutione Matrimonii.

ex eo causatur. III. Potest huiusmodi vinculum dari divinitus sine consensu conjugum. IV. Non est Sacramentum Matrimonium sumpsum formaliter pro vinculo, sed sumpsum casualiter pro contractu. V. Si conjuges Religionem ingrediantur, remanet vinculum, seu dominium mutuum in corpora, sed impeditum. VI. Beatissima Virginis cum D. Josepho Matrimonium qua ratione consistere poterat cum utriusque voto Virginitatis? VII. Quenam sit Matrimonii definitio? VIII. Quodnam Matrimonium de facto sit Sacramentum? Ecclesia materiam, & formam huius Sacramenti a Christo Domino institutam immutare non potest: Solum mutare potest leges contractus. IX. Inter Baptizatos consistere nequit Matrimonium, quin sit Sacramentum. At quid si velint contrahere, non tamen Sacramentum suscipere? X. Matrimonium per Procreationem celebratum est verum Sacramentum, quod a Principali, non a Procuratore suscipitur. Illud tamen laudabiliter in presentia conjugum renovatur. XI. Sacramentum Matrimonii qua ratione dicatur unum numero in duobus; & an illud sit in solo Baptizato, quando hic contrahit cum Infideli? XII. Si duo conjuges Infideles baptizantur, ratiificando contractum matrimoniale, suscipiunt Sacramentum matrimonii, quin debeant ipsum coram Parocho, & Testibus ratiificare. XIII. Huius Sacramenti Minister non est Parochus, sed sunt ipsi contrahentes. Materia vero, & forma non sunt corpora conjugum, sed materia est utriusque consensus, qui, quatenus importat mutuum corporum traditionem, habet rationem materia; quatenus vero importat mutuam acceptationem, habet rationem forma.

I. Ex lege positiva divina videtur institutum Matrimonium, in quantum est contractus. II. Preceptum nubendi videtur esse naturale, & obligare omnes vage, hoc est singulos urgente necessitate. III. Quem finem intendere debent contrahentes, ut valide, ac licite contrahant? IV. Quamvis licite intendi possit per matrimonium remedium concupiscentia, & propter fines extrinsecos honestos celebrari; illicitum tamen est precise propter delectationem carnalem velle nubere. V. Sicut non est licitum, nec vacat veniali culpa opus conjugii ob solam voluptatem exercere; ita pariter est illicitum precise propter eandem velle nubere. VI. Ex traditione Apostolica habetur, quod Christus Dominus matrimonium ad rationem Sacramenti elevarit. VII. Probabilius hoc Sacramentum a Christo Domino post resurrectionem institutum fuit.

ARTIC. III. 67

De Unitate, & Indissolubilitate Matrimonii.

I. Ex primeva institutione Matrimonium fuit unum, seu unius cum una, & indissolubile. II. In veteri lege Deus concessit ex rationabili causa dari posse libellum repudii. Et in lege Evangelica matrimonium ratum cum per Professionem Religiosam, tum ex dispensatione Pontificis ob gravem causam dissolvi potest. III. Matrimonium Infidelium ex lege Christi Domini est insolubile; Potest tamen dissolvi, quando alter tantum ad fidem convertitur, nolente altero cohabitare circa injuriam Creatoris. IV. Diversimode Doctores opinantur circa Polygamiam, &

Bb 2 dis-

dissolubilitatem Matrimonii, jure naturali, an divino positivo ea prohibeantur. v. Dicendum verius dissolubilitatem matrimonii, ac Polygamiam relate ad plures uxores ita jure nature prohiberi, ut possit in iis Deus dispensare; non secus ac in occasione innocentis. vi. At non potest Deus dispensare in his actionibus sub iis circumstantiis, sub quibus sunt intrinsece mala, & jure nature prohibite. vii. Per Professionem Religiosam dissolvitur Matrimonium ratum jure Ecclesiastico verius, quam naturali, aut divino positivo; Et quidem jure Ecclesiastico non scripto, sed iradio. viii. Votum castitatis annexum Ordini Sacro non dissolvit matrimonium ratum, quamvis sit solemne; Sicut nec vota simplicia in Societate Jesu: Hec autem vota dicuntur simplicia, quia ex parte votantis dumtaxat sunt perpetua, non vero simpliciter, & absolute; ut est votum castitatis annexum Ordini Sacro. ix. Ea de causa nec votum solemne annexum Ordini Sacro, nec vota simplicia in Societate Jesu dirimunt matrimonium ratum, (quamvis dirimantur ab iis Sponsalia, ac matrimonium subsequens) quia nusquam Ecclesia id statuit, sicut statuit de Professione Religiosa. x. Per bimestre post matrimonium ratum regulariter possunt Conjuges negare debitum, ut cogitent de Religione.

QUÆSTIO IV. 76

De consensu, qui est causa efficiens vinculi matrimonialis.

ARTICULUS I.

De Consensu matrimoniali simulato.

I. Qui fide matrimonium contrahit, secundum se peccat, tum contra virtutem Religionis sacrilege, tum contra iustitiam: teneturque deponere simulationem contractum

ratificare. II. Aliquando tamen potest alius viis damnum compensari. III. Si quis post fictum matrimonium cum Berta, vere cum alia contrahat, & censuris adigatur, ut Berte adhaereat, potius debet excommunicationem, quam ad illam accedere. IV. Urgente metu gravi potest quidem simulari contractus matrimonialis, quin per hoc simulatur Sacramentum matrimonii. V. At simulari non potest, si detur impedimentum dirimens jure nature.

ARTIC. II.

De Signis externis expressivis consensus matrimonialis.

I. Quamvis Matrimonium sit Sacramentum, adhuc sine verbis celebrari potest, ut quilibet alius contractus. II. Quenam soleant esse signa externa certis experimentis consensum internum: III. Etiam taciturnitas potest aliquando esse certum signum interni consensus. IV. Parentes neque possunt cogere filios ad matrimonium, neque illud sine justa causa impedire. V. Filii quamvis non teneantur hac in re sequi consilium Parentum, tenentur tamen ob reverentiam debitam illud petere. VI. Ut Procurator valide matrimonium contrahat pro Principali, quatuor requiruntur. VII. Si Principalis tempore contractus dormiat, adhuc fructuose Sacramentum recipit, si sit in gratia. VIII. Si Principalis tempore contractus per Procuratorem sit ebrius, adhuc valide contrahit. Imo juxta communioem, etiamsi tunc sit amens. IX. Quid si Principalis deo fictum mandatum, & tempore contractus habeat verum consensum? X. Si detur mandatum, ut praemissis proclamationibus Procurator contrahat, adhuc universim valide contrahitur iis non praemissis. Sicut valide confertur absolutio a censuris, parte non satisfacta; quamvis facultas absolvendi detur sub ea conditione.

ARTIC. III.

83

De Consensu coaeto.

1. Num sit irritum matrimonium contractum metu levi injuste incusso? II. In quonam sensu voluntas dicatur cogi a metu? III. In utroque foro est irritum matrimonium contractum metu gravi injuste incusso ad illud extorquendum. IV. Probabilius jure tantum Ecclesiastico, non jure natura illud vitatur. Votum autem universim simili metu nuncupatum ne jure quidem Ecclesiastico est irritum. V. Etiam contractus lucrativus gravi metu injuste extorius probabiliter est validus jure natura, quamvis damnum refarciri debeat. Idemque dicas de contractu oneroso; & uterque contractus ad arbitrium metum passi rescindi potest. VI. Probabilius videtur, quod sit validum jure natura matrimonium celebratum per metum levem injuste incussum ad illud extorquendum. Idemque dicas de Voto. VII. Metus reverentialis secundum se est levis; (nisi minas, aut aliud simile secum ferat) esto nonnulli puenient, matrimonium sic contractum esse irritum. VIII. Quando matrimonium est invalidum ratione metus, aut alterius impedimenti occulti, non debet revalidari coram Parocho, & testibus; secus vero si impedimentum probari potest.

ARTICUL. IV.

89

De Consensu simpliciter clandestino.

1. Recensentur decem conditiones a Tridentino requisita ad solemnitatem Matrimonii. II. In nulla necessitate valide contrahitur matrimonium sine Parocho, & testibus; sed quid si Parochus nullatenus haberi possit in locis Infidelium? III. Lex ista Tridentini non patitur Episcopalem, quia inducit formam substan-

tialem contractus. Et idem dicendum de variis similibus legibus. IV. Hac, & similibus legibus obligantur etiam ignorantes illas invincibiliter. V. In hac lege nequit Episcopus dispensare; quamvis hic possit, urgente necessitate, dispensare aliquando in nonnullis impedimentis dirimentibus. VI. Non obligat lex ista, ubi Tridentinum non est receptum; nec in Provinciis Infidelium. Ex quo non sequitur, quod in iis locis non debeant alia leges Ecclesiastica servari. VII. Quando revalidandum est matrimonium propter impedimentum omnino occultum, (quod scilicet per duos testes probari non potest) non est opus Parocho, & testibus; non quia cessat finis legis, sed quia talis casus a lege non comprehenditur. At matrimonium sub conditione celebratum coram Parocho, & testibus, num debet coram iisdem, purificata conditione, iterum contrahi? VIII. Quinam debeat esse Parochus, & quinam testes? IX. Etiam in aliena diocesi potest proprius Parochus, licet sit excommunicatus vitandus, matrimonio assistere, ac dare Sacerdoti licentiam ad assistendum. X. Num sit validum Matrimonium, si Sacerdos assistens licentiam per metum, aut per dolum extorserit? XI. Quid si matrimonio assistat Sacerdos post licentiam obtentam, sed antequam id resciverit? XII. Quid si Parochus sit intrusus, & errore tantum communi, sive titulo colorato reputetur Parochus? XIII. Non requiritur, ut testes sint omni exceptione majores. XIV. Quinam consensus requiritur, si privatim revalidandum sit matrimonium? Et an illius nullitas utriusque conjugii debeat esse nota?

ARTIC. V.

99

De Consensu clandestino secundum quid.

1. Peccat graviter, qui sine Episcopi dispensatione, omisis denunciationibus, con-

contrahit matrimonium. Sed hoc non est invalidum. II. Quas ob causas omitti possunt denunciationes? III. Impedimentum occultum revelandum est, quamvis probari non possit. IV. Contrahentes, qui aliquo impedimento occulto laborant, vel tenentur desistere a matrimonio, vel illud etiam cum propria infamia revelare, si alter desistere nolit. V. Si habens impedimentum occultum sine magno scandalo desistere non possit, quid faciat? VI. Omittere benedictionem nuptialem ante consummationem matrimonii, num sit mortale, aut saltem veniale?

ARTIC. VI. 103

De Consensu conditionato

I. In quo differant conditio, demonstratio, causa, dies, & modus, qua contractui matrimoniali saepe adiunguntur? Et quomplex soleat esse conditio? II. Nec demonstratio, nec causa adjecta contractui suspendunt, aut vitiant contractum, sed solus error aut circa eius substantiam, aut circa qualitates substantiales. III. Modus adjectus contractui probabiliter illum non vitiat; quamvis sit rei impossibilis, aut turpis. Dies vero, non secus ac conditio illum suspendit; non tamen conditio necessaria. IV. Contractus sub conditione contingenti, illa purificata, non requirit novum consensum. V. Non vitiat matrimonialem contractum conditio impossibilis, aut turpis: (nisi sit contra tria illa bona Proles, Fidei, & Sacramenti) Alios vero contractus vitiat. VI. Conditio ista, Si Papa dispenset, dicitur impossibilis solum in casu quo nunquam Papa dispensare soleat. Et conditio, si alter vovent castitatem, aut Religionem ingrediatur, non dicitur esse contra substantiam matrimonii. VII. Ista conditio, Si Pater consenserit, quomodo intelligenda? VIII. Conditio indifferens, ac im-

pertinens contractum suspendit. IX. Conditiones turpes contra substantiam matrimonii irritant etiam contractum Sponsalium. X. Extenditur etiam ad contractum Sponsalium lex, quod conditiones aliae turpes, & impossibiles habeantur pro non adjectis; non tamen lex irritans matrimonium clandestinum.

QUÆSTIO V. 110

De Impedimentis Matrimonii

ARTIC. I. 111

De Matrimonii impedimentis in genere; Quinam possit ea statuere?

I. Solus Pontifex statuere potest impedimenta matrimonii dirimentia. II. Non est verum, quod possit Episcopus pro sua Urbe, quicquid potest Pontifex pro toto Orbe. III. Quamvis Principes baptizati, seclusa prohibitione Ecclesie, statuere possint leges circa contractum matrimonialem fidelium; hanc tamen potestatem sibi Pontifex reservavit. IV. Unversim est mortale contrahere matrimonium cum impedimento dirimente; sed probabiliter non est sacrilegium. V. Quomodo possit quis sine sacrilegio simulare etiam absolutionem Sacramentalis? VI. Validum est matrimonium, etiam per clausulam generalem Pontifex irritet quicquid fiat contra aliquam legem, in qua etiam matrimonium prohibetur.

ARTIC. II. 116

De impedimentis dirimentibus in specie. Ac primo de Errore.

I. Recensentur, & explicantur quatuordecim impedimenta dirimentia. II. Error potest esse multiplex. III. Error persone iure natura irritat matrimonium.

nium, non vero alia Sacramenta, nec alios contractus. IV. Quomodo fuerit validum matrimonium inter Jacob, & Liam, putatam Rachelem? V. Error circa Personam, quamvis sit comitans, adhuc matrimonium reddit nullum. VI. Si dat causam contractui error circa qualitates Personae, matrimonium non est irritum; secus vero si qualitas apponatur per modum conditionis. VII. Hinc descendit resolutio celeberrimi casus a Taberna propositi. VIII. Reliqui contractus, in quibus error dat causam contractui, sunt irritandi; at non matrimonium, utpote insolubile; nec Professio Religiosa.

ARTIC. III. 121

De Impedimento Conditionis
fervilis.

I. Matrimonium ignoranter contractum cum mancipiis iure Ecclesiastico est irritum; dummodo inter contrahentes habeatur inaequalitas. II. Servi, invitis Dominis, valide, ac licite possunt matrimonium contrahere; dummodo non desint obsequia debita. III. Quando servus nequit simul Domino, & Uxori facere satis, praevalet ius Domini, si eo invito matrimonium contraxit; secus praevalet ius Uxoris. IV. Num possit aliquis sive liber, sive conjugatus seipsum venundare? V. Si alter conjux sit liber, alter servus, pariter sequitur ventrem quoad servitutem; at sequitur Patrem quoad honores, & nobilitatem.

ARTIC. IV. 124

De Impedimento Voti.

I. Dirimit matrimonium castitatis votum solemne, ac votum simplex in Societate Jesu. At neque hoc dirimit matrimonium ratum: Neque votum solemne annexum Ordini Sacro. Neque

Professio Religiosa dirimit matrimonium consummatum. II. Qui habet causam faciendi perpetuum divorcium, valide, & licite potest Religionem ingredi, ac in ea profiteri, altero invito; Secus Professio est invalida. Quid si quis bona fide profiteatur putans conjugem obfisse? III. Si maritus de consensu uxoris profiteatur in aliqua religione, poteritne uxor in seculo remanere? IV. Potestne Pontifex dispensare in voto solemni castitatis?

ARTIC. V. 125

De Impedimento Ordinis.

I. Ordo Sacer dirimit matrimonium contrahendum, non vero contractum. Et etiam apud Gracos irritum est matrimonium post Ordines Sacros contractum. II. Qui Sacros Ordines suscipit, tenetur emittere votum castitatis. Quod si expresse id nolit, & peccat graviter per hoc, quod votum non emittat, & peccando contra castitatem peccat etiam sacrilege speciali sacrilegio; quamvis non peccet contra votum. III. Hinc ex voto simul, & ex lege Ecclesia habens Ordines Sacros tenetur castitatem servare; & invalide contrahit matrimonium, quamvis noluerit vovere castitatem. IV. Qui ante pubertatem susciperet Ordines Sacros, tenetur castitatem vovere; Qui vero in infamia, tenetur cum pervenerit ad usum rationis, de statu amplectendo decernere. V. Invalide Ordinatus ex defectu intentionis in Ordinate non tenetur ad castitatem servandam, eo quod voverit illam accessorie: Secus vero qui pariter invalide Professionem Religiosam emitteret. VI. Suscipiens Ordines Sacros per metum gravem probabiliter invalide castitatem vovet; Unde potest matrimonium contrahere, & ad horas recitandas non obligatur. Sed probabilior est sententia opposita.

AR-

ARTICULUS VI. 128

De impedimento Cognationis.

I. Cognatio triplex est, Spiritualis, Legalis, & Naturalis, juxta triplicem modum, quo persona possunt esse propinqua inter se. II. Explicatur quousque cognationes iste matrimonium dirimant. III. Plura requiruntur, ut spiritualis cognatio contrahatur. IV. Spiritualis cognatio a Patris non contrahitur, si baptismus conferatur privatim; aut si in Ecclesia solum suppleantur solemnitates. Baptizans autem illam contrahit, etiam in baptismo privato. Quid si Pater filium baptizet? V. In baptismo, in quo Patris suscipit puerum per Procuratorem, probabilis solus Principalis cognationem contrahit. VI. Si plures puerum teneant in baptismo, quisnam contrahit cognationem? VII. Cognationis Legalis impedimentum probabilis per solam adoptionem perfectam contrahitur. VIII. Num sit jure natura irritum matrimonium inter fratrem, & sororem? IX. Quid de Matrimonio inter Avum, & Nepotem? Aut inter Affines in primo gradu? X. Quid de matrimonio inter Patrem, & filiam?

ARTIC. VII. 134

De Impedimento Affinitatis.

I. Quid sit Affinitas? Et quomodo Affinitas non pariat Affinitatem? II. Ea dirimit Matrimonium usque ad quartum gradum, si oriatur ex copula licita; usque ad secundum vero, si ex fornicaria. III. Si matrimonium sit ratum, & non consummatum, contrahitur impedimentum publica honestatis usque ad quartum gradum, non vero affinitatis. IV. Probabilis non est jure natura irritum matrimonium inter Privignum,

& Novercam. v. Affinitas matrimonio superveniens quid ferat?

ARTIC. VIII. 136

De Impedimento Criminis, & Raptus.

I. Crimina Homicidii, Adulterii, & Raptus matrimonium dirimunt. II. Plura requiruntur, ut Homicidium pariat hunc effectum. III. Quid requiruntur, ut Adulterium dirimat Matrimonium? IV. Promissio facta a Tuo fumina de illa ducenda post mortem sue uxoris est illicita simul, & invalida. V. Raptus quid sit? Et quando matrimonium dirimat? VI. Validum est matrimonium inter Raptorem, & Raptam, si ea volente, & invitis dumtaxat parentibus raptatur.

ARTIC. IX. 137

De Impedimento disparitatis Cultus.

I. Matrimonium fidelis cum non baptizato est irritum; cum hereticis tamen est illicitum: esto consuetudine in multis locis permittatur, si non sit periculum perversionis; nec pactum ineatur, quod aliqui ex filiis heresi adhaerant. II. Si alter ex conjugibus Infidelibus ad fidem convertatur, dissolvitur vinculum conjugale, si nolit alter sine injuria Creatoris cohabitare, aut si simpliciter cohabitare nolit. III. Si tamen vellet cohabitare pacifice, probabilis tenetur fidelis discedere quoad eorum. IV. Hereticorum filii, si careant usu rationis, conjugem fidelem sequi debent; si vero sint praediti usu rationis, liberum est illis sequi parentem, quem malunt. Quod si de rationis usu dubitetur, adhuc debent fidelem parentem sequi.

ARTICULUS X. 139

De reliquis Impedimentis dirimentibus, præsertim Publicæ Honestatis, & Impotentia.

I. Excommunicantur Domini temporales, & Magistratus, qui directe, vel indirecte cogunt alios, ne libere matrimonium contrahant. II. Etiam inter Infideles illicita est Polygamia; Qui autem plures uxores habet, si ad fidem convertatur, primam dumtaxat retinere debet, si velit hæc ad fidem converti; Quod si nolit, non tenetur ille alias ducere, quamvis vellent converti. III. Ut possit aliquis ad secundas nuptias transire, non sufficit probabilitas, sed requiritur moralis certitudo de morte prioris conjugis. IV. Sponsalia invalida non parviunt impedimentum publicæ honestatis, etiamsi sint invalida ex defectu consensus; secus vero matrimonium ratum. V. Quid sit Impotentia? Et quomplex? VI. Num impotentia perpetua dirimat matrimonium in ordine ad casto, ac socialiter vivendum? VII. Quid si dubitetur, Num impotentia antecesserit matrimonium, an subsequuta fuerit? VIII. Et quid si dubitetur, num sit perpetua, an temporalis? IX. Num senes capulares valide matrimonium contrahant? Quid de Eunuchis, de Maleficiis, ac de Hermaphrodito? X. Ætas ad matrimonium requisita quamam sit?

ARTICULUS XI. 143

De Impedimentis impediens.

I. Recensentur impedimenta impediens. II. Tria dumtaxat sunt in usu; Ecclesia vetitum, Sponsalia, Votum. III. Quid veniat nomine Interdicti? Quid nomine Temporis feriarum? Quid nomine Catechismi? IV. Ad quid tenentur, qui emissio voto sive castitatis, si-
Pars VII.

ve religionis, matrimonium contrahit? V. Num sit licitum matrimonium habenti votum castitatis, si detur mutua obligatio non petendi debitum? VI. Num habens votum castitatis possit aliquando petere debitum a conjugis? VII. Illicitum est contrahere matrimonium cum habente votum castitatis; nisi hic illud offerat. VIII. Habens votum castitatis nequit uxorem ducere ad sedandas urgentes tentationes. IX. Etiam Episcopus in impedimentis impediens dispensare potest, excepto Voto, & Sponsalibus.

QUÆSTIO VI. 146

De Dispensatione in Impedimentis matrimonii dirimentibus.

ARTICULUS I. ibi

Quinam possit in matrimonii impedimentis dispensare?

I. Quid interest inter legis Dispensationem, Irritationem, Abrogationem, Derogationem, & Interpretationem? II. Privilegium a dispensatione, & a licentia in quo differant? III. Dispensatio in lege Superioris est invalida, si fiat sine causa, sicut etiam interpretatio in lege Divina, puta in voto, aut juramento, etiamsi fiat a Pontifice. IV. Dispensatio stricte est interpretanda; secus vero Privilegium; & Potestas dispensandi universim; non tamen si talis potestas respiciat particulares personas. V. In impedimentis iure divino dirimentibus Papa dispensare non potest; nisi ea dirimant iure naturali secundo, ut sunt votum, & Sponsalia, ac matrimonium ratum. VI. Num possit Pontifex dispensare, ut Sacrificium fiat sub una tantum specie? Num etiam quod Episcopus non resideat? VII. Potest Pontifex dispensare in radice matrimonii, legitimando prolem velate ad esse.
C c

effectus canonicos, non relate ad civiles. VIII. Episcopus potest ex causa urgentissima pro foro conscientia dispensare in aliquo impedimento occulto dirimente, etiam ante contractum matrimonium. IX. Num id liceat aliquando Religiosis ex privilegio?

ARTICULUS II. 152

De Causis ad Dispensationem requisitis.

I. Ut sit valida dispensatio Inferioris in lege Superioris, satis est, quod causa probabiliter reputetur sufficiens. II. Valide Legislatior, quamvis illicite dispensat sine causa cum subditis suis. At secummet in tali lege etiam invalide dispensat. III. Peccat mortaliter, qui in re gravi sine causa dispensat in lege Superioris; Sicut etiam qui talem dispensationem petit; & qui ea utitur. IV. Qui vero in propria lege sine causa dispensat, probabiliter peccat solum venialiter; sicut etiam qui petit talem dispensationem, & qui ea utitur. V. Plures enumerantur cause, ob quas peti potest dispensatio in impedimento matrimonii. VI. Ad dispensandum in impedimento Voti duplex causa a Doctoribus assignatur VII. Quanam sit causa sufficiens, ut dispensetur in impedimento Sponsalium?

ARTICULUS III. 156

De Dispensatione surreptitia, & nulla.

I. Rescripta gratia per surreptionem obtena sunt ipso iure irrita; secus vero Rescripta iustitie. II. Quanam falsi expressio, aut veritatis taciturnitas reddat dispensationem surreptitiam? III. In dubio, num dispensatio sit surreptitia, probabilius dicendum, esse nullam. IV. Num dispensatio sit surreptitia, si

duplex causa exponatur, quarum altera est falsa? V. An possint duo impedimenta in diversis petitionibus separatim exprimi? VI. Si impedimentum oritur ex duplici titulo, probabilius uterque exprimi debet; ut si quis duas Berte sorores cognovisset. VII. Quando petitur dispensatio super gradibus consanguinitatis, satis est, quod gradus remotior exprimatur, dummodo gradus propinquior non sit primus. VIII. Non debeat exprimi incestus, si praecesserit, quando petitur dispensatio in impedimento cognationis? IX. Potestas dispensandi cum personis incertis non expirat morte concedentis; secus vero si detur facultas dispensandi cum aliquo particulari: Facultas vero data alicui, ut dispensetur, vel absolvatur, neque expirat morte concedentis. X. Facultas data ad beneplacitum concedentis expirat per huius mortem, aut amotionem ab officio, si data sit alicui particulari; secus vero si sit data Communitati.

QUÆSTIO VII. 171

De Usu, ac Debito conjugali.

ARTICULUS I. 171

Qua ratione actus conjugalis sit licitus?

I. Ob quem finem exerceri possit actus conjugalis? II. Vacat veniali culpa, illum exercere ad vitandum periculum incontinentie. III. Consilium sanum est certis temporibus ab illo abstinere. Et regulariter est veniale post illum accedere ad Eucharistiam. IV. Potest aliquando licitus esse in Ecclesia actus conjugalis; Et tunc Ecclesia non polluitur. At polluitur per effusionem seminis sacrilegam, qua non sit occulta, & fiat in ipso corpore Ecclesia. V. Non tenetur conjux reddere debitum, quando alter est amens, aut ebrius. VI. Ne
ad

ad vitam quidem tuendam licitum est procurare seminis effusionem; quamvis liceat eam non impedire, dum in somnis cepit. VII. Motus sensualitatis secundo primi sunt venialia, si proveniant ex causa venialiter mala citra periculum consensus. VIII. Non resistere positive cogitationibus, & delectationibus impuris num sit mortale? IX. Qui sine iusta causa exercet actiones notabiliter in pollutionem influentes, peccat graviter; peccat vero leviter, si raro, & per accidens in illam influant. X. Quacumque modicissima delectatio venerea deliberate quaesita, & admissa non vacat lethali culpa. XI. In quo differat delectatio venerea a sensitiva non venerea? XII. In aliquo sensu admitti potest, quod in re ex objecto venerea dicitur materia parvitas; non tamen in delectatione venerea.

ARTICULUS II. 169

De Obligatione actus Conjugalis.

I. Num conjux teneatur aliquando debitum petere? II. Quandonam vacat lethali culpa negare debitum conjugii illud petenti? III. Non tenetur conjux cum gravi suo detrimento reddere debitum, etiamsi alteri imminet periculum incontinentiae. IV. Sectuso hoc periculo non peccat, qui debitum negat, ne prolem multiplicet, quam sustentare non potest. V. Tenetur uxor a jejuniis abstinere, quando aliter nequit cum reciproco amore convivere cum marito. VI. Quandonam licite debitum redditur illicito petenti? VII. Qui reddit debitum conjugii habenti votum castitatis, licet cooperetur actui sacrilego, non peccat, quia actus est solum sacrilegus ex parte petentis, non vero ex parte ipsius actus. VIII. Cur non possimus similiter ministrare carnes habenti votum jejunandi? Aut reddere gladium Domino furioso? IX. Quare non licet red-

dere debitum cum gravi damno temporali petentis, & tamen licitum est illud reddere, quando sacrilege petitur cum gravissimo ipsius petentis damno spirituali? X. Tenetur conjux debitum reddere, etiam quando actus est solum venialiter ratione sui illicitus.

ARTICULUS III. 173

De iis, quae impediunt usum matrimonii.

I. Quatuor sunt, quae privant jure petendi debitum. II. Astrictus voto castitatis nequit debitum petere, nisi quando petitio esset potius redditio; aut si aliter praevideretur in altero periculum incontinentiae. III. Num votum castitatis a viro emissum invita uxore sit irritum? Etiam si non sit irritum, probabiliter potest illud ab uxore irritari. IV. Habens votum castitatis num teneatur post matrimonium ratum ingredi Religionem, ne se exponat periculo petendi debitum? V. Si post matrimonium superveniat conjugii cognatio spiritualis, non privatur jure petendi debitum. At si superveniat affinitas, solum conjux incestuosus eo privatur. Possuntque Religiosi Privilegiati in hoc dispensare. VI. Hac poena non incurritur ab incestuoso habente ignorantiam sive juris, sive facti; Nec ab incestuoso, qui propriam consanguineam cognovit. VII. Conjux certus de nullitate matrimonii, quamvis id probare non possit, & censuris adigatur ad debitum reddendum, neutiquam potest illud reddere. VIII. Quicquid sit, an possit Judex damnare illum, quem scit esse innocentem, & secundum allegata, & probata est mortis reus. IX. Dubitans de validitate matrimonii jam contracti nequit debitum petere, antequam diligentiam adhibeat, licet post primum bimestre teneatur reddere. At si dubium vinci non potest, licitum erit etiam petere, dummodo bona fide con-

traxerit. x. Quod si uterque conjux dubitet, neuter potest petere, nec reddere ante diligentiam. xi. Habens opinionem probabilem de invaliditate matrimonii sine probabilitate de ejus valore, petere debitum non potest: secus vero si utrinque detur probabilitas. xii. Num liceat cum opinione solum probabili de carentia impedimenti matrimonium contrahere?

ARTICULUS IV. 179

Utrum delectationes morosæ, tactus turpes, & alia hujusmodi liceant conjugibus?

i. Conjugem in absentia alterius conjugis delectari venere de copula circa periculum pollutionis, videtur esse duntaxat veniale. In viduis tamen id est mortale, sicut & in Sponsis. ii. Quid de tactibus, verbis turpibus, & aspectibus inhonestis inter conjuges? iii. Num Sponsis liceant oscula, & amplexus? & num circa mortale ordinari possint ad delectationem inde capiendam? iv. Tactus impudici inter conjuges cum periculo pollutionis quandonam excusentur a culpa gravi? v. Num sine lethali culpa possit conjugatus seipsum turpiter tangere prae se ob delectationem? vi. Varia pena statuta sunt Adulteris. vii. Si conjugatus adulteretur cum alia conjugata, utriusque conjugium in confessione explicandum est. viii. Probabilis delectatio morosa non fert specialem malitiam in confessione explicandam per hoc, quod sit in conjugatis. ix. Ut licite, & meritorie actus conjugalis exerceatur, octo observanda sunt.

QUÆSTIO VIII. 183

De Divortio.

ARTICULUS I. 182

De Divortio ex mutuo consensu.

i. Quadrupliciter possunt conjuges ex mutuo consensu facere divortium. ii. Si maritus de consensu uxoris Sacris initiatur, hac, si sit juvenis, debet ingredi Religionem. iii. Num uxor senex possit cum marito Sacerdote cohabitare?

ARTICULUS II. 184

De Divortio ob causam Adulterii.

i. Sufficiens causa ad divertendum est Adulterium. ii. Sodomia, & brutalitas probabiliter non praebeant causam sufficientem ad faciendum divortium. iii. In foro conscientiae qui certus est de conjugis adulterio, potest auctoritate propria facere divortium. iv. Quid requiritur ad habendam certitudinem moralem, quod conjux adulteratus sit? v. Tunc solum conjux innocens tenetur divortium facere, quando non est alia via corrigendi alterum, qui in adulterio persistit. vi. In multis tamen casibus adulter dimitti non potest; Et probabiliter vir nequit conjugem adulteram dimittere, si per metum gravem fuerit cognita. vii. Si uterque conjux fuerit adulter, delicta compensantur. At si alter tantum sit emendatus, poterit hic divortium petere, altero post monitionem persistente. viii. Judex potest post emendationem conjuges per divortium separatos iterum conjugere. ix. Conjux innocens habet jus cogendi reum, ut ad se redeat. x. Potest innocens tribuere jus petendi debitum alteri conjugi adulterio, non tamen incestuoso. xi. Con-

innoxius post sententiam divortii potest Sacros Ordines suscipere, aut Religionem ingredi altero invito; non tamen adulter. XII. Si alter conjux sive innocens, sive adulter consentiente altero Religionem ingrediatur, qui manet in saeculo, non tenetur emitteere votum castitatis.

ARTICULUS III. 188

De aliis causis faciendi divortium ad tempus.

1. *Quanam sint causa faciendi divortium ad tempus? II. Hæresis alterius conjugis non dat causam faciendi divortium perpetuum, (sicut dat adulterium) sed solum ad tempus; Nisi ta-*

men publice ille sit ab Ecclesia damnatus. III. Si maritus ad scelus nefandum pertrahat uxorem, & nolit corrigi, hæc potest divertere. IV. Sicut etiam si uxor sepe, & atrociter a marito percutiatur. V. Uxor venefica, qua consilio demonis utitur, dimitti potest. VI. Votum castitatis a conjuge de alterius consensu emissum dat causam divertiendi, si remittatur obligatio reddendi debitum. VII. Post divortium filii sequuntur conjugem innocentem. VIII. Cujus autem expensis alendi sint filii? lis est inter Doctores, si culpa matris divortium factum sit. Si autem culpa Patris id contigerit, ejus expensis apud matrem alendi sunt. Quod si ex mutuo consensu divortium fiat, proles triennio minor expensis matris educanda est, deinde expensis Patris.

F I N I S.

I N-